

Budjettirahoitteiset tehtävät

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Liikunta ja kulttuuri -palvelussa tuotetaan kuntalaisten hyvinvointia ja kehittymistä edistäviä palveluja. Palveluyksikköjä ovat liikunta, kulttuuri ja kansalaisopisto. Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat laadukkaan arjen ja vapaa-ajan Kouvolassa. Tavoitteena on parantaa kaupungin asukkaiden hyvinvointia ja vireyttä sekä edistää ihmisten itse kokemaa terveyttä. Palveluiden onnistuneella asiakaslähtöisellä toteutuksella on merkitystä koko kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden kannalta.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen sekä edistää liikuntaseurojen yhteistyötä.

Kulttuuripalveluiden perustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistäytymisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kouvolaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museot, ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos - ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Kouvolan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jossa tuetaan kaikenikäisten kuntalaisten omaehtoista itsensä kehittämistä. Vapaan sivistystyön koulutuksella edistetään yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista osaamista, kehittymistä ja hyvinvointia. Osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan osaamisperusteisten kurssien muodossa. Opiston asiakkaina on eri ikäiset kaupunkilaiset, jotka opiskelevat ja harrastavat kursseilla eri puolilla Kouvolaan lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta (TPO) kuudessa taiteenlajissa.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Kaupunkistrategian mukaisesti lapset ja nuoret ovat kaupungin kasvun kärjet yritysten ohella. Heidän kauttaan luodaan pitkäjänteistä ja vaikuttavaa hyvinvointia ja edelleen elinvoimaa koko kaupunkiin. Taloussuunnittelukaudella 2024–2027 kaupungin talous on saatava tasapainoon, ja sivistyksen talousarvion merkitys tässä on ratkaiseva. Toimintaa on priorisoitava ja palveluverkot sopeutettava laskevaan väestömäärään.

Keväällä 2023 hyväksytyt liikunta- ja kulttuuriohjelmat 2023–2032 huomioidaan toiminnassa talousarvion puitteissa. Harrastustoiminnan lisääminen yhdessä järjestöjen kanssa on keskeinen painopistealue. Digitaalisia palveluja kehitetään edelleen kaikissa yksiköissä toiminnan tehostamiseksi, kustannussäästöjen saamiseksi ja asiakaspalveluprosessien sujuvoittamiseksi.

Liikuntapalvelujen kehittämistarpeet on kirjattu keväällä 2023 hyväksytyyn liikuntaohjelmaan 2023–2032. Siinä linjataan kuntalaisten liikuttamisessa, palveluiden ja olosuhteiden kehittämisessä tarvittavia periaatteita, toimenpiteitä ja investointeja.

Keskeinen toiminnallinen muutos liikuntapalveluissa on liikuntapaikkojen henkilöstön siirtäminen tekniikan ja ympäristön toimialalle vuoden 2024 alusta. Liikuntapaikkojen yhteinen henkilökunta mahdollistaa moniammatillisen ja kustannustehokkaan henkilöstöressurssien käytön ja laajan osaamisen eri liikuntapaikoissa ja palveluyksiköiden. Eläkepoistumaa voidaan hyödyntää heti vuonna 2024. Henkilöstön laaja osaaminen voidaan hyödyntää eri palveluyksiköiden välillä. Lähiesimiestyössä yhteistyö hyödynnetään sijaisuuksissa, vuosilomissa sekä suurten tapahtumien järjestelyissä.

Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2022, että Kouvolaan rakennetaan uusi uimahalli keskustan Urheilupuistoon. Tuleva, nykyaikainen uimahalli tarjoaa olemassa olevia halleja monipuolisemmat ja asiakaslähtoisemmät palvelut. Liikunta- ja kulttuurilautakunta hyväksyi hankesuunnitelman huhtikuussa 2023. Tavoitteena on, että uusi uimahalli valmistuu syksyllä 2026. Inkeröisten ja Valkealan uimahallien toiminta jatkuu uuden uimahallin valmistuttua. Kuusankosken uimahalli suljetaan samassa yhteydessä.

Suunnittelukaudella liikuntapaikoilla panostetaan matalan kynnyksen palveluiden eli lähiliikuntapaikkojen markkinointiin ja rakentamiseen. Uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan tulevaisuudessa päiväkotien ja koulujen pihalle. Lähiliikuntapaikat ovat maksuttomia, kaikkien käytössä ja palvelevat kaikenikäisiä lapsista vanhuksiin.

Liikuntapaikoilla lisätään ja kehitetään kulunvalvontaa. Kulunvalvonnan lisääminen ja tehostaminen luo mahdollisuuden joustavaan ja monipuoliseen palveluun kaikilla liikuntapaikoilla. Asiakkaat voivat jatkossa ostaa verkkokaupan kautta liikunnan palveluita ja pääsevät mm. käyttämään samalla maksulla kaikkia kaupungin kuntosaleja. Uudella kulunvalvonnalla pystytään reagoimaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa ilman henkilöstöressursseja ja palvelemaan laajemmin niin yksittäisiä kuntalaisia kuin liikuntaseurojakin.

Liikkumaan aktivoinnin asiakaskunnassa on entistä enemmän apua ja tukea liikunnassa tarvitsevia kaikissa ikäryhmissä aina lapsista ikääntyneisiin. Liikkumaan aktivoinnin palveluissa on vahva yhteys Hyvinvointialueen palveluihin. Liikuntaneuvonnan asiakasvirta on riippuvainen Hyvinvointialueen uuden lähetejärjestelmän (Walmu) aktiivisesta käyttöönotosta. Jos liikuntaneuvontaan alkaa ohjautumaan nykyistä huomattavasti enemmän asiakkaita, pitää liikkumaan aktivoinnin palvelukokonaisuutta tarkastella uudelleen ja pohtia, kuinka paljon resurssia liikuntaneuvonnan kautta terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien palveluun kohdennetaan. Lasten ja nuorten osalta liikuntaneuvonta on myös osana Kouvolan Move!-mallia. Liikkumaan aktivoinnissa tullaan vahvistamaan yhteistyötä Harrastamisen Kouvolan malli -toiminnan kanssa. Lisäksi koululaisten ja opiskelijoiden uusimman liikuntaselvityksen tuloksia käytetään lasten ja nuorten liikuntaa edistävien toimenpiteiden taustatukena vuodesta 2024 alkaen (kysely 2023 vuoden lopussa).

Urheilun markkinointituki ja siitä päättäminen siirretään konsernipalveluista liikunta- ja kulttuurilautakunnalle osaksi muita liikunta-avustuksia. Urheilun markkinointitukeen sekä liikuntaseurojen järjestöavustuksiin esitetään vähennyksiä. Vähennyksiä ei kuitenkaan tehdä lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta tuesta.

Uimahallien ja liikuntapaikkojen päiväaikaisten käytön tehostamisella pyritään lisäämään tuloja sekä keventämään ilta-aikaisten ruuhka-aiempia. Rauhallisia päiväaikoja tuoteistetaan esim. halvemat hinnat/sarjakortit, nuorten ja eläkeläisten uimahallipasseilla. Liikuntapaikkojen lasten- ja nuorten hintoihin ei esitetä korotuksia kaupunkistrategian mukaisesti, aikuisten hintoihin esitetään 10% korotusta.

Kulttuurin toiminnalle antaa suuntaviivat tuleville vuosille keväällä hyväksytty Kouvolan kulttuuriohjelma 2023-2032. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa

Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuvaa ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on. Ohjelman teossa osallistettiin laajasti kuntalaisia. Tavoitteita nousi ohjelmatyössä esille kahdeksan, joista keskeisimpiä ovat:

- kulttuurin ja taiteen roolin edistäminen osana hyvinvointia ja alueen elinvoimaa
- taide- ja kulttuurialan ammattilaisten ymmärtäminen, arvostaminen luovana, paikkakuntaa elävöittävänä voimavarana
- kulttuuri näkyville kaupunkilaisten arkeen

Erilaisia toimenpide-ehdotuksia saatiin lähes 150. Toimenpiteitä läpikäydään jatkuvasti ja niiden toteutumista seurataan – aikaperspektiivi on kulttuuriohjelman otsikon mukaisesta 2023-2032. Monia hyviä käytänteitä on jo olemassa ja niitä ohjelman mukaisesti vahvistetaan.

Ensi vuoden äärimmäisen tiukka taloustilanne kohdistuu osaltaan myös kulttuuriin isoina avustusleikkauksina ja kirjaston osalta palveluverkon supistamisena. Leikkaukset voivat johtaa kokonaisten toimintojen alasajoon ja herättävät syvää huolta alan toimijoissa ja kulttuuripalveluiden asiakkaisissa.

Valtuuston päätöksen mukaisesti kulttuuri-investointeja on ryhdytty viemään eteenpäin teatterin uudisrakennus ja vanhan teatterin peruskorjaus edellä. Alkuperäistä kulttuurikortteli-suunnitelmaa jouduttiin muuttamaan kirjaston, kansalaisopiston ja museon tarpeiden osalta rakentamiskustannusten nousun vuoksi. Pääkirjaston peruskorjaus ja uudistaminen on keskeinen kulttuuripalveluiden investointi lähivuosina ja sen suunnittelu aloitetaan 2024.

Yleisessä kulttuuritoiminnassa kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa myötä pyritään osaltaan vastaamaan kulttuuriohjelman toiveisiin. Tapahtumien kehitystyössä pyritään panostamaan entistä enemmän matalan kynnyksen maksuttomiin tai edullisiin tapahtumiin. Tarjontaa halutaan suunnata kaikenikäisille mutta erityisenä keskipisteenä ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet. Kulttuuritapahtumia rahoitetaan keskeiseltä osin myös avustusten kautta ja se tuo toimintaan epävarmuutta.

Kulttuurin järjestöavustusten kriteereitä tulee päivittää ja ottaa painopisteen lapsiin ja nuoriin kohdistuvan toiminnan tukeminen. Järjestöavustuksiin esitetään myös isoa leikkausta ja harkittavaksi tulee esim. kulttuurin tilavuokra-avustuksista luopuminen kokonaan.

Kulttuuritalojen toimintaa kehitetään edelleen ja tavoitteena on lisätä vuokratuloja sekä valo- ja äänipalvelujen myyntiä Kuusankoskitalossa ja Kouvolatalossa. Taloilla on merkittävä rooli tapahtuma- ja matkailupalvelujen tuottajana. Koronavuosien jälkeen tapahtuma-alalla palvelujen kysyntä sekä yleisön kulutuskäyttäytyminen ovat muuttuneet. Erityisesti yritysasiakkaiden osalta on tapahtunut suuri muutos. Seminaarien, koulutusten ja kokousten osalta on siirrytty verkkoon ja tapahtumia ei järjestetä enää samalla tavalla kuin ennen. Samaan aikaan tilaisuuksien tekniset vaatimukset ovat kasvaneet ja talojen laitteiston tulee olla ajanmukainen kilpailijoihin nähden.

Pääkirjaston toiminnallisen ja tilallisen uudistamisen suunnittelu aloitetaan v 2024 siten, että laajennetussa tilassa tulee toimimaan myös kansalaisopisto ja mahdollisesti nuorisopalvelut. Suunnittelu tehdään yhteistyössä toimijoiden kesken. Kaupunkilaisten laaja osallistaminen otetaan osaksi suunnittelua.

Kirjastotoiminnan painopisteenä on edelleen lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon lisääminen.

Myllykosken kirjastossa haetaan ratkaisuja vuokrasäästön saamiseksi. Korian ja Elimäen kirjastojen tilojen pienentämistä tarkastellaan kouluratkaisujen myötä. Valkealan ja Inkeröisten kirjastot siirtyvät suunnittelukaudella (2024) uusiin monitoimitaloihin siten, että ne palvelevat koulujen ja varhaiskasvatuksen ohella kaikkia alueen asukkaita hyvin saavutettavina omatoimikirjastoina.

Suunnittelukaudella museoissa panostetaan edelleen kaupunkilaisten osallistamiseen ja yhdessä tekemiseen. Kaupunginmuseossa toteutetaan näyttely, jonka sisältöä tuotetaan yhdessä

kaupunkilaisten kanssa. Yhtenä strategiasta nousevana painopisteenä on lisätä museon kokoelmien saavutettavuutta ja käytettävyyttä jatkamalla kokoelmien digitointia ja julkaisemalla digitoituja kokoelmia Finna.fi -portaalissa avoimen lähdekoodin lisenssillä. Taiteenkeräilijä Markku Villikan kokoelman vastaanottaminen ja digitointi toteutetaan vuonna 2024. Kokoelmaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan näyttelyissä ja sijoittamalla teoksia esille julkisiin tiloihin.

Vapaan sivistystyön mukaista kurssitoimintaa suunnitellaan kaupunkilaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan lukuvuosittain. Tämä tarkoittaa kurssitoiminnan ja opetuksen jatkuvaa kehittämistä. Kansalaisopiston kurssit suunnitellaan vastaamaan kaikenikäiset kouvolaalaiset toiveita ja tarpeita eri puolilla kaupunkia. Kaupunkistrategian mukaisesti lasten ja nuorten kurssien kehittäminen on kuitenkin painopistealueena. Kansalaisopiston kehittämiskohteena on osaamisperustaisuuteen siirtyminen kaikilla opiston vapaan sivistystyön kursseilla sekä taiteen perusopetuksessa. Tavoitteena on se, että opiston kurssien kuvaukset olisivat osaamisperusteisesti kuvattu, jolloin ne voidaan määritellä osaamispistekursseiksi ja niiden kurssisuoritukset voidaan viedä Koski-tietovarantoon kurssilaisen niin halutessa. Opiston toiminnan tunnetummaksi tekeminen on jatkuvasti kehittämisen kohteena. Kehittämiskohteena myös yhteistyö ja verkostoituminen eri tahojen kanssa (mm. liikuntaseurat, harrastajateatteri). Suunnittelukaudella tiivistetään yhteistyön maakunnan muiden vapaan sivistyksen oppilaitosten ja toimijoiden kanssa.

Kansalaisopiston toiminta on lähtökohtaisesti joustavaa ja paikallisiin koulutustarpeisiin vastaavaa. Käytössä on eri puolilla kaupunkia sekä kaupungin omia tiloja että muiden omistamia tiloja. Olennaisia muutoksia on odotettavissa erityisesti keskusta-alueen kurssitoimintaan, kun teatteri-investointi etenee ja Kuntotalon opetustilat poistuvat käytöstä ja edessä on uusiin tiloihin siirtyminen. Pääkirjaston peruskorjauksen yhteydessä joitakin opiston toimintoja voidaan siirtää kirjaston yhteyteen, mutta kaikkea Kuntotalon opetusta ei voida pääkirjastoon siirtää ja muita uusia opetustiloja tarvitaan. Opetustiloihin vaikuttaa myös keskusta-alueen koulujen investointien eteneminen, sillä myös niissä on opiston iltakäyttö mahdollista. Liikuntakurssien osalta uusia tiloja tarvitaan Kuntotalon liikuntatilojen poistumisen myötä. Kansalaisopiston toiminta Valkealassa keskittyy pääasiallisesti Valkealan monitoimitaloon. Tiloihin liittyvät muutokset ja epävarmuudet tässä mittakaavassa lisäävät hallinnon työ määrää paljon. Mikäli Kymenlaakson opiston kanssa tehty yhteistyö lautakunnan päätöksellä loppuu, Kouvolan kansalaisopisto joutuu vastaamaan myös Etelä-Kouvolan kurssitarjonnasta. On epätodennäköistä, että talousarvioiraamin puitteissa kurssitoimintaa saadaan käynnistymään vuoden 2024 Etelä-Kouvolassa samassa mittakaavassa kuin aiemmin Kymenlaakson opiston toimiessa kurssitarjonnan vastuutoimijana.

Henkilöstötarpeeseen (määrä ja rakenne) vaikuttavat tekijät ja henkilöstöön kohdistuvat muutostarpeet

Liikunnassa uuden uimahallin valmistuttua vuonna 2026 henkilöstömäärä mitoitetaan uuden uimahallin tarpeisiin. Haja-asutusalueille pyritään lisäämään yhteistyökumppaneita ulkoliikuntapaikkojen hoitoon. Kaupungin oma henkilökunta keskittää toimintansa eri kaupunginosien keskittymiin esim. Keskustaan, Kuusankoskelle, Valkealaan, Myllykoskelle ja Inkeröisiin. Yhteistyön lisääminen myös eri toimialojen ja liikuntaseurojen kanssa lisää moniammatillista osaamista kaikilla liikuntapaikoilla.

Uusien kohteiden ja muuttuvien suositusten vuoksi on tärkeää huolehtia henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä sekä täydennyskoulutuksista.

Liikkumaan aktivoinnin henkilöstöresurssi on rajallinen ja siksi yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on entistä tärkeämpää. Erityisliikuntatoiminnassa korostuu liikunnanohjaajan ammattitaito. Sen vuoksi yhteistyö kolmannen sektorin ja mm. Kansalaisopiston kanssa on tärkeää, jotta aktiivisemmat liikkujat voidaan ohjata heidän toimintojen pariin ja liikkumaan aktivoinnin palveluissa voidaan keskittyä vaativampiin asiakasryhmiin. Kaikilla on oikeus liikkua. Lasten ja nuorten osalta mm. ahdistus sosiaalisissa tilanteissa voi jo rajoittaa monien liikunnan harrastamista, kun taas

ikäntyneillä mm. muutokset toimintakyvyssä vaativat tukea liikunnassa. Henkilöstön osalta osaamisen vahvistaminen ja uuden oppiminen muuttuvassa toimintaympäristössä on koko ajan läsnä.

Yleisen kulttuuritoiminnan resurssi on Kouvolassa vastavankokoisiin kuntiin verraten pieni. Suunnittelukaudella tapahtuvien mahdollisten eläköitymisten myötä on tärkeää saada vakanssit täytettyä, jotta lain asettamiseen tehtäviin pystytään vastaamaan. Kulttuurin viestinnän resursointi tulee myös ratkaista.

Kirjastossa on tärkeää, että erilaisiin ammattiosaamisen tehtäviin, kuten lasten ja nuorten kirjastotyö, digiosaajat, tapahtumien kanssa työskentelevät, löytyy tarpeeksi tekijöitä ja että he pystyvät kehittämään ammattitaitoaan. Kirjaston työntekijöiden määrä on aiemmissa säästötoimenpiteissä supistettu jo minimiin. Kirjastossa tulee olla riittävä määrä henkilöstöä tuottamaan laadukasta ja ajantasaista kirjastopalvelua.

Kulttuuritalojen vahtimestarin mahdollisen eläköitymisen myötä, vakanssin tehtävänkuvaa tulee laajentaa ja muuttaa se av-vahtimestariksi. Vakinaisen henkilöstön työvoimapulaa vuosilomien ja isojen tapahtumien aikana korvataan jo nyt määräaikaisten työntekijöillä. Tulevaisuudessa on tarve yhdelle vakinaiselle av-vahtimestarille, joka työskentelisi Kuusankoskitalossa ja Kouvolatalossa.

Museossa avoinnapiito hoidetaan edelleen yhden vakinaisen työntekijän työpanoksella. Museon sujuvan toiminnan kannalta toisen toimen perustaminen olisi välttämätöntä. Avoinnapidon lisäksi työntekijän tehtävänkuvaa kuuluisi muutakin yleisötyötä.

Kansalaisopiston toiminnassa on viime aikoina korostunut viestinnän merkitys toiminnan näkyväksi tekemisen ja kurssimarkkinoinnin näkökulmasta. Päätoimisen tieto- ja viestintäopettajan vakanssin saatiin muutettua koulutussuunnittelijan tehtäväksi määräaikaisten, jolloin viestintään liittyvää resurssia saadaan hieman lisää. Koulutussuunnittelijan työhön kuuluu oto-viestinnän lisäksi digiosaamisen edistämistä henkilökunnan opetustarpeisiin sekä yleistä koulutussuunnittelua ja -hallintoa. Koulutussuunnittelija tuo lisää resursseja monentyyppisten (myös muiden kuin vapaan sivistystyön kurssit) suunnitteluun, toteutukseen ja markkinointiin. Tämän vuoksi koulutussuunnittelijan tehtävä on tärkeää vakinaistaa.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella

Museossa museoammatillisen osaamisen lisäksi tarvitaan myös erilaista digitalisaatioon liittyvää osaamista, erityisesti miten ja millaisilla tekniikoilla sisältöjä esitellään yleisölle.

Kirjastossa korostuu pedagogisen osaamisen tarve. Uusien monitoimitalojen myötä painopiste siirtyy yhä enemmän lasten ja nuorten lukemisen edistämiseen.

Kansalaisopistossa sekä päätoimisen että määräaikaisten opetushenkilöstön osaamistarpeissa painottuu osaamisperusteisuuteen liittyvä osaaminen.

Riskianalyysi

Liikuntapalveluiden keskeiset strategiset riskit liittyvät yksintyöskentelyyn sekä heikkokuntoisiin kiinteistöihin. Yksintyöskentelyn riskit ovat merkittävät varsinkin talviaikaan hiihtolatujen ja luistelualueiden hoidossa. Lisäksi suurissa tapahtumissa ja peleissä vähäinen henkilöstöresurssi sekä osittain vanhentunut työkalusto on turvallisuusriski.

Liikkumaan aktivoinnissa liikunnanohjaajat ja liikuntaneuvojat toimivat työssään yksin. Nämä yksintyöskentelyn riskit täytyy tunnistaa ja toimia minimoiden riskit. Asiakaskunta liikuntaryhmissä on iäkäästä ja heillä on erilaisia sairauksia. Tällöin ohjaajan täytyy tiedostaa riskit ja osata suunnitella toiminta mahdollisimman sopivaksi asiakaskuntaan nähden. Ohjaajan täytyy myös osata toimia hätätilanteissa.

Kulttuuripalveluiden keskeiset strategiset riskit liittyvät osin heikkokuntoisiin kiinteistöihin, henkilöresurssin ohuuteen sekä puutteelliseen ennakkoarvioitusten arviointiin. Merkittäviin asioihin liittyvä ennakkoarvioitusten arviointi tehdään usein kiireellä tai ei lainkaan. Lapsivaikutusten

arviointia ei ole tehty kulttuuripalveluissa ollenkaan - esimerkiksi kulttuurikorttelisuunnitelman yhteydessä se olisi ehdottomasti pitänyt tehdä. Tehtyjä ennakkovaikutusten arviointeja ei aina hyödynnetä. Suppea henkilöresurssi heikentää toiminnan laatua, mm. kehittämistyö vähenee. Yksintyöskentelyn riskit ovat merkittäviä varsinkin, kun turvallisuusympäristö on heikentynyt yleisissä tiloissa viime vuosina.

Kansalaisopiston strategisena ja taloudellisena riskinä on nähtävä vapaan sivistystyön merkityksen ja arvon kyseenalaistaminen valtionhallinnossa, joka pahimmillaan voi johtaa valtionosuuksien leikkauksiin valtion talousarviossa. Mikäli kuntarahoitus pienenee merkittävästi, opistotoiminnan laatu ja kyky vastata paikallisiin koulutustarpeisiin romahtaa. Kouvolan strategian kasvukärkenä on lapset ja nuoret, joiden taiteen perusopetuksen toteutukset ovat vaarassa, mikäli rahoitus merkittävästi pienenee. Opiston strategiaan ja vahinkoriskeihin lukeutuvat myös heikkokuntoiset opetus- ja toimitilat, jotka eivät sovellu toimintaan (erityisesti esteettömyyden näkökulmasta). Toiminnallisena riskinä on osaavan opetushenkilöstön saatavuus. Laajassa kurssitarjonnassa tarvitaan monenlaisia osaajia, ja joidenkin ainealueiden/kurssien osalta henkilöstön saatavuus on vaikeaa.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Lasten ja nuorten harrastusten mahdollistaminen ja edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa	Keskeisimmät toimenpiteet: Taiteen perusopetuksen yhteistyö varhaiskasvatuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Liikuntaseurakyselyn tekeminen. Seurayhteistyötilaisuuksien järjestäminen.			
Mittari(t)				
Järjestötapaamiset (lkm/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	2
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	770	Tavoitearvo 12/2024	700
Tavoite: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen sekä kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Uusien tapahtumien ideointi. Tapahtuma-avustusten hakeminen.			
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2 300	Tavoitearvo 12/2024	2 500
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	110 000	Tavoitearvo 12/2024	116 000
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	5
Tavoite: Pääkirjaston uudistaminen kaikkien yhteiseksi tilaksi yhteistyössä opiston ja muiden käyttäjien kanssa. Erityishuomio kiinnitetään lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin.	Keskeisimmät toimenpiteet: Toimijoiden yhteiset suunnittelukokoukset tilapuolen kanssa. Osallistetaan käyttäjiä suunnittelun yhteydessä.			
Mittari(t)				
Osallistamisen toimenpiteet (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	3
Suunnittelukokousten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	10

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Tavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa	Keskeisimmät toimenpiteet: Liikunnan kulunvalvontajärjestelmien kehittäminen ja liikunnan palveluiden verkkokauppamyynnin kasvattaminen. Timmi- ja Hellewi- varausjärjestelmien integrointi. Museon kokoelmien digitointi avoimeen asiakaskäyttöön			
Mittari(t)				
Digitoitujen objektien määrä	Lähtöarvo 12/2023	4 451	Tavoitearvo 12/2024	6 000
Verkkokaupassa tehdyt ostot	Lähtöarvo 12/2023	231	Tavoitearvo 12/2024	500

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta, 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 586	1 365	1 112	1 112	1 112	1 359
Maksutuotot	379	450	460	470	470	470
Tuet ja avustukset	235	58	148	148	148	148
Muut toimintatuotot	1 772	1 733	1 849	1 899	1 901	1 899
Toimintatuotot	4 972	3 606	3 569	3 629	3 631	3 876
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	- 8 978	-9 503	-6 463	-6 534	-6 634	-6 727
Palkat ja palkkiot	-7 048	-7 516	-5 138	-5 197	-5 279	-5 355
Henkilösivukulut	-1 931	-1 987	-1 325	-1 337	-1 355	-1 372
Eläkekulut	-1 666	-1 674	-1 108	-1 119	-1 133	-1 146
Muut henkilösivukulut	-265	-313	-216	-219	-222	-226
Palvelujen ostot	-2 930	-2 936	-4 728	-4 736	-4 774	-4 846
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 393	-1 389	-932	-932	-876	-883
Avustukset	-3 248	-3 094	-2 851	-2 851	-2 271	-2 271
Muut toimintakulut	-14 663	-13 695	-14 545	-14 226	-13 826	-14 064
Toimintakulut	-31 211	-30 618	-29 519	-29 279	-28 381	-28 791
Toimintakate	-26 240	-27 012	-25 950	-25 650	-24 750	-24 915
Poistot ja arvonalentumiset	-25	-23	-439	-405	-429	-446

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Liikunta ja kulttuurilautakunnan alainen toiminta	206,70	184,50	116,4	114,4	113,4	113,4

Liikuntapaikkojenhoidon ja uimahallien henkilökunta siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2024 alussa

Toiminnan volyymit

Liikuntapalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Uimahallien kävijämäärä	190 527	200 000	170 000	140 000	140 000	350 000
Kuntosalien kävijämäärä	16 864	17 000	15 000	13 000	13 000	25 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 240 217	1 500 000	1 500 000	1 600 000	2 000 000	2 000 000
Liikunnan ohjauksen kävijämäärä	10 823	10 000	10 000	10 000	11 000	11 000
Liikuntapalvelujen tapahtumien lukumäärä	16	15	15	15	15	15

Kulttuuripalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kirjastokäynnit	516 825	550 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Museoiden kävijämäärä	12 672	17 000	17 000	18 000	18 000	18 000
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	15 914	10 000	15 000	20 000	20 000	20 000
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	27 184	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kirjaston tapahtumien määrä	512	400	400	400	400	400
Museoiden tapahtumien määrä	176	200	200	200	200	200
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	253	600	700	700	700	700
Kulttuuritapahtumien määrä	16	25	30	30	30	30
Tapahtumatalojen kävijämäärä	79 578	110 000	115 000	115 000	120 000	120 000
Kansalaisopisto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	6 005	5 500	5 500	5500	5500	5500
Kansalaisopiston kurssien määrä	1 076	600	700	700	700	700
Kansalaisopiston tapahtumat	26	40	30	30	30	30

Vakinaisen henkilöstön nykytila

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	Henkilöstö 1.6.2023	Arvioitu poistuma 6-12/2023	Arvioitu poistuma 2024	Arvioitu poistuma 2025	Arvioitu poistuma 2026	Arvioitu poistuma 2027	Poistuma yhteensä	Henkilöstö 31.12.2027
Esihenkilöt	13,5	0	0	0	0	0	0	13,5
Muu henkilöstö	90	4	5	5	3	0	17	73
Yhteensä	103,5	4	5	5	3	0	17	86,5

Arvioitu poistuma sisältää sekä eläkepoistuman että muun poistuman. Teknisen lautakunnan alaisuuteen siirtyvä liikuntapalvelujen henkilöstö ei sisälly taulukkoon.

Määrällinen henkilöstösuunnitelma henkilötyövuosina

Henkilöstö henkilötyövuosina	12/2023	12/2024	12/2025	12/2026	12/2027
Vakinaiset	165,5	102,5	100,5	100,5	100,5
Määräaikaiset	13	8,2	8,2	6,2	6,2
Palkkatuella työllistettyjä	20,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Yhteensä	198,2	116,4	114,4	113,4	113,4

Lisäselvitys määräaikaisesta henkilöstöstä

Museo on avoinna kuusi päivää viikossa. Museon asiakaspalveluvastaavan viikkovapaiden ja vuosilomien ajaksi palkataan museon asiakaspalveluun määräaikainen museonvalvoja.

Kansalaisopiston suurin henkilöstöryhmä ovat määräaikaiset sivutoimiset tuntiopettajat, joita on n. 130–140 eripituisilla sopimuksilla vaihdellen yksittäisistä opetustunneista noin 16 viikkotuntiin. Tuntiopettajien työsopimus astuu voimaan, mikäli heidän kurseilleen tulee minimimäärä opiskelijoita ja heille maksetaan ainoastaan toteutuneista opetustunneista. Opiston toimistossa työskentelee määräaikaisena yksi osa-aikainen koulusihteeri, joka toimii vakinaisen koulusihteerin puolikkaan työajan sijaisena. Lisäksi Yhteiset prosessit kuntoon –hankkeen toteutukseen on palkattu projektikoordinaattori.

Investoinnit

Esitys liikunnan ja kulttuurin pieninvestointikohteiksi vuodelle 2024

Investointiesityksen aihe/kohde	Euroa
Kaasulinjan kuntoradan peruskorjaus	100000
Kouvolan pesäpallokenttä (KSS areena)	30 000
Mansikka-ahon liikuntahallin lattian hionta ja lakkaus, led-valot	100000
Kuusankoskitalon Kuusaasali (tuolien päälliset ja etuvalot)	260000
Museokokoelmien säilytykseen lisähyllyjä	35 000
Kymin kaukalon ja Anjalan kaukalon uusiminen	80 000
Ulkokuntosali Palomäki	70 000
Yhteensä	675000